

GOVERNMENT 4.0 : TIME TO TRANSFORM

GOVERNMENT 4.0 : TIME TO TRANSFORM

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. ทศพร ศิริสัมพันธ์ เลขาธิการ ก.พ.ร.

คณะผู้จัดทำ

สำนักงานเลขาธิการ

กองกฎหมายและระเบียบราชการ

กองบริหารการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม

กองพัฒนาระบบราชการ 2

กองส่งเสริมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐ

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

59/1 ถนนพิชญ์โลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 02 356 9999

www.opdc.go.th

CONTENT

7 บริการภาครัฐสู่ Thailand 4.0 Easier Faster Cheaper Smarter

- อำนวยความสะดวกประชาชน 8

- 19 • ยกระดับความยาก-ง่าย ในการประกอบธุรกิจ

25 พลังประชารัฐ

- การบริหารงานภาครัฐอย่างมีส่วนร่วม 26

33 พัฒนานวัตกรรม

- 34 • ห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ
(Government Innovation Lab)

39 ธรรมาภิบาล 4.0

- การตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐ 40

- 44 • เสริมสร้างธรรมาภิบาลต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน

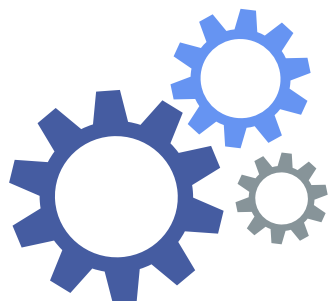

บริการภาครัฐสู่
Thailand
4.0

Easier Faster
Cheaper Smarter

อำนวยความสะดวกประชาชน

ระบบราชการไทยที่ผ่านมาประสบปัญหาด้านภาพลักษณ์ในมุมมองของภาคประชาชน และภาคเอกชน มองว่าราชการทำงานไม่ตอบสนองความต้องการ ไม่มีประสิทธิภาพ เจ้าขุนมูลนายทุจริตคอร์รัปชัน และถูกแทรกแซงทางการเมืองได้ง่ายจากปัญหาภาพลักษณ์ดังกล่าวได้นำไปสู่การปฏิรูประบบราชการขนานใหญ่ในปี พ.ศ. 2545

เริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารงานภาครัฐและการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ โดยเฉพาะการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) และการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) เข้ามาประยุกต์ใช้ในระบบราชการของไทย

ตลอดระยะเวลากว่า 10 ปี ภายหลังการปฏิรูประบบราชการ ส่วนราชการได้พยายามพัฒนา การให้บริการเพื่อประโยชน์สุขของ ประชาชนและผลการพัฒนาระบบ ราชการทำให้ระดับการให้บริการ ประชาชนดีขึ้นอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็ตาม แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจ และ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ได้กลายเป็นอุปสรรคในการพัฒนา ประชาชนยังคงไม่ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็วในทุกงานบริการของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการติดต่อ ขออนุญาตจากทางราชการ ที่มีกฎหมาย ว่าด้วยการอนุญาตจำนวนมาก กำหนดให้ การประกอบกิจการ

ของประชาชนต้องผ่านการอนุมัติ การอนุญาตต่างๆ ทำให้ต้องติดต่อกับส่วนราชการหลายแห่ง อีกทั้งกฎหมายบางฉบับไม่ได้กำหนด ระยะเวลา เอกสารและหลักฐาน ที่จำเป็น รวมถึงขั้นตอนในการ พิจารณาไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิด ความคลุมเครือ อันเป็นการสร้าง ภาระแก่ประชาชนอย่างมาก และเป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มขีด ความสามารถในการประกอบธุรกิจ ของประเทศในเวทีการค้าโลก ดังนั้น คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และ รัฐบาล จึงเห็นควรให้มีกฎหมายกลาง ที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลา ในการพิจารณาอนุญาต รวมทั้งจัดให้มี

ช่องทางในการรับคำขอ ณ จุดเดียว และมีการให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับ การขออนุญาตกับประชาชน เพื่อลดต้นทุนของประชาชนและ เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของ ภาครัฐ เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติ ราชการ รวมถึงลดการใช้ดุลยพินิจ ของเจ้าหน้าที่ จากการเปิดเผยขั้นตอน ระยะเวลาให้ ประชาชนทราบ เพื่อเป้าหมายอันเป็นหัวใจสำคัญ ของกฎหมาย คือ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จึงได้ออก พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานราชการถือปฏิบัติ

การขับเคลื่อน พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกฯ ใน 2 ปีที่ผ่านมา

นับตั้งแต่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการหารือด้านกฎหมาย รวมถึงการตีความต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้ร่วมกับสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฯ ประกอบด้วย 4 ระบบ ได้แก่ ระบบรายงานคู่มือสำหรับประชาชน ระบบรายงานกรณีล่าช้า ระบบรับเรื่องร้องเรียน

และระบบวิเคราะห์กระบวนการหรือระบบรายงานและสนับสนุนการวิเคราะห์ รวมถึงการเผยแพร่คู่มือผ่านเว็บไซต์ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ (www.info.go.th) ซึ่งสามารถสืบค้นคู่มือสำหรับประชาชนได้โดยง่าย และมี Mobile Application “คู่มือประชาชน” ให้บริการอีกด้วย

นอกจากนี้ ได้มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจให้แก่ข้าราชการ ผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับความจำเป็นสาระสำคัญของการมีพระราชบัญญัติฯ และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

รวมทั้ง การเตรียมความพร้อมให้กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ ผ่านสื่อต่างๆ และจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ เพื่อทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นของการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน

ผลการพัฒนางานบริการ

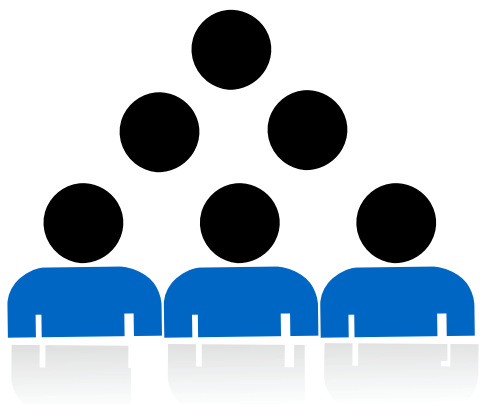

► การรับฟังความคิดเห็น จากภาคเอกชน

ถือเป็นอีกมุมมองหนึ่งของการร่วมมือในการปรับปรุงงานบริการของภาครัฐ โดยร่วมกันหาจุดที่เป็นบ่อเกิดของปัญหา และแนวทางแก้ไข นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการบริการของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมประสิทธิภาพงานบริการภาครัฐ ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันการดำเนินงานปรับปรุงงานบริการของหน่วยงานภาครัฐ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ ซึ่งคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้แทน

จากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 คณะทำงาน ได้แก่

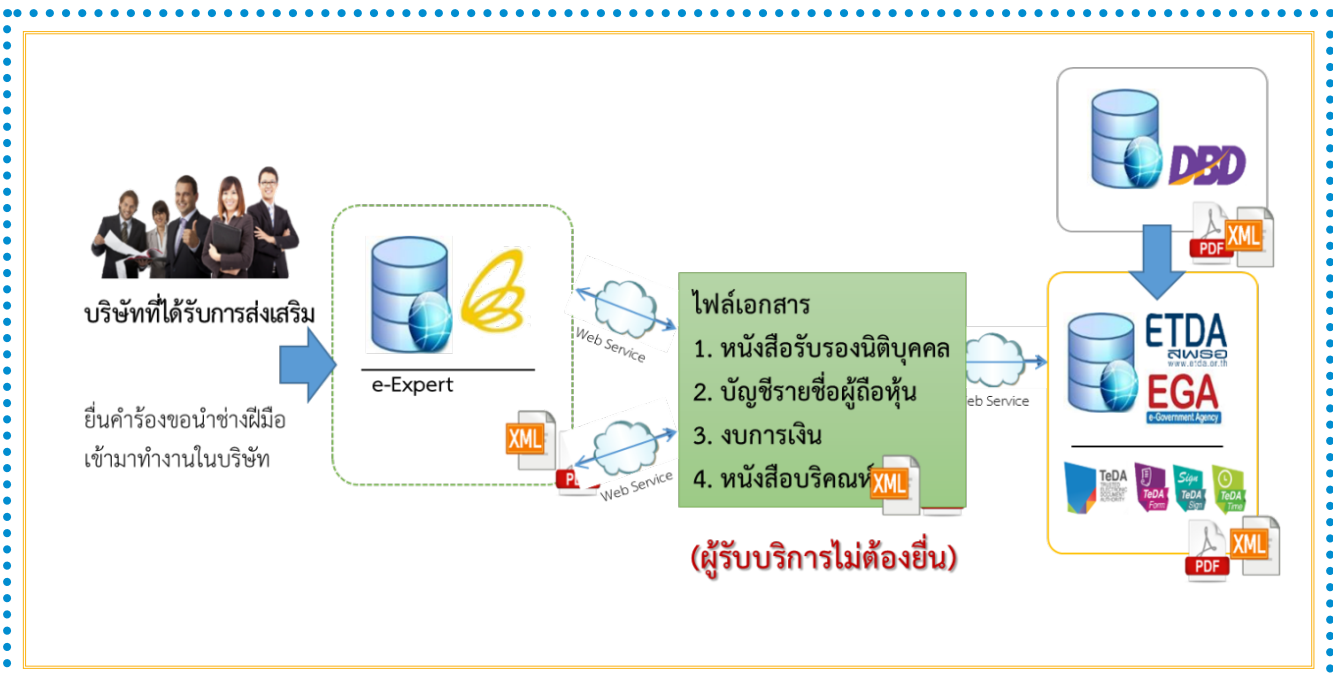
- 1) การพัฒนาศูนย์รับคำขออนุญาต
- 2) การปรับปรุงกฎ ระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกในงานบริการภาครัฐ
- 3) การพัฒนาบทบาทภาคเอกชนในการสนับสนุนการให้บริการภาครัฐ ในลักษณะเคาน์เตอร์บริการ (Counter Service)
- 4) ด้านผลิตภัณฑ์อาหารและยา
- 5) ด้านจดทะเบียนที่ดิน
- 6) ด้านวีซ่าและตรวจคนเข้าเมือง
- 7) ด้านทรัพย์สินทางปัญญา
- 8) ด้านการนำเข้า-ส่งออก และ
- 9) ใบอนุญาตด้านการเกษตร

► การเชื่อมโยงข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการขออนุญาตของทางราชการ และลดภาระของผู้รับบริการในการติดต่อกับทางราชการที่ไม่ต้องยื่นเอกสารประกอบคำขออนุญาตในข้อมูลที่ภาครัฐมีอยู่แล้ว โดยระยะที่ 1 เป็นการลงนามบันทึกข้อตกลงระหว่าง 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทาง

อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคล จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ไปยังสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งหน่วยงานภาคเอกชนผู้ขอรับการส่งเสริมการลงทุนไม่ต้องยื่นสำเนาในการยื่นคำขอ ได้แก่ หนังสือรับรองนิติบุคคล บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น งบการเงิน และหนังสือบริคณห์สนธิ ในระยะที่ 2 ลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกัน 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมการจัดหางาน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดภูเก็ต และสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการการให้บริการแก่ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในการขอวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน พัฒนาระบบการยื่นคำขอและพิจารณาคำขอแบบออนไลน์ผ่านระบบนำร่อง Single Window และนำร่องเปิดบริการออนไลน์ไปยังส่วนภูมิภาคในจังหวัดที่เป็นเขตเศรษฐกิจสำคัญ คือ จังหวัดเชียงใหม่และภูเก็ต

▶ มาตรา 12 แห่ง พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกฯ

ได้กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมายกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ และกิจการหรือการดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตนั้นมีลักษณะเป็นกิจการหรือการดำเนินการที่เห็นได้ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตจะประกอบกิจการหรือดำเนินการนั้นต่อเนื่องกัน

คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก็ได้ โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีการะบุชื่อพระราชบัญญัติและประเภทของใบอนุญาตที่ผู้รับใบอนุญาตอาจชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอ

ต่อใบอนุญาตดังกล่าวนี้ได้ สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้ศึกษาแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมแทนการต่อใบอนุญาต และ **ร่างพระราชกฤษฎีกาการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พ.ศ.**

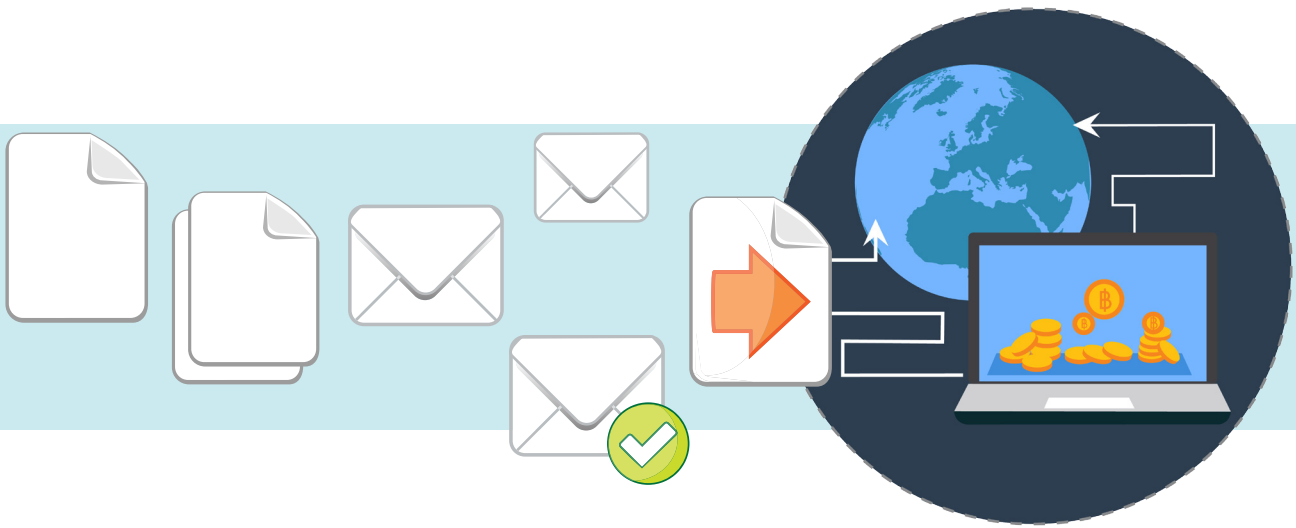
สำหรับกระบวนการขั้นตอนการชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามร่างพระราชกฤษฎีกาการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1 ผู้อนุญาต เมื่อพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ประกาศใช้บังคับแล้ว ภายใน 180 วัน หน่วยงานผู้อนุญาตต้องจัดให้มีระบบเพื่อรองรับการชำระค่าธรรมเนียมแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต โดยระบบดังกล่าวจะต้องกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมผ่านช่องทางอย่างน้อยหนึ่งช่องทาง ดังนี้ (1) จุดบริการรับชำระค่าธรรมเนียม (2) ธนาคาร (3) ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ และ (4) ศูนย์บริการร่วมหรือศูนย์รับคำขออนุญาต และเมื่อหน่วยงานผู้อนุญาตได้จัดทำระบบเพื่อรองรับการชำระค่าธรรมเนียมแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ผู้อนุญาตจะต้องประกาศระบบดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย

2 ผู้ขอรับใบอนุญาต เมื่อหน่วยงานผู้อนุญาตจัดทำระบบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ขอรับใบอนุญาตที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตตามพระราชกฤษฎีกานี้ จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนด และชำระค่าธรรมเนียมกับผู้รับชำระค่าธรรมเนียมก่อนวันที่ใบอนุญาตจะหมดอายุลง ซึ่งเมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แล้ว ผู้รับชำระค่าธรรมเนียมจะออกใบสำคัญรับเงินให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐาน และให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตได้รับการต่ออายุใบอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายที่ให้การอนุญาตนั้นๆ แล้ว โดยในระหว่างที่หน่วยงานผู้อนุญาตยังมิได้จัดส่งหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตพร้อมใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตใช้ใบสำคัญรับเงินและใบอนุญาตฉบับเดิมเป็นหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตแทน

3

ผู้อนุญาต เมื่อหน่วยงานผู้อนุญาตได้รับค่าธรรมเนียมผ่านทางระบบจากผู้รับชำระค่าธรรมเนียมแล้ว หน่วยงานผู้อนุญาตจะออกหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตและจัดส่งหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตพร้อม ใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้รับใบอนุญาตต่อไป โดยอาจส่งโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ทั้งนี้ ประเภทใบอนุญาตที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียม การต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอ พ.ศ. ได้แก่

- ใบอนุญาตนำเข้า/ส่งออก/ขาย ซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า ของกรมวิชาการเกษตร
- ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย และใบอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- ความเห็นชอบเป็นผู้จัดการกองทุนรวม (ไม่รวมความเห็นชอบเป็นผู้จัดการกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน) ความเห็นชอบเป็นผู้จัดการกองทุนส่วนบุคคล ความเห็นชอบเป็นผู้จัดการกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ ความเห็นชอบเป็นผู้แนะนำ/วางแผน/วิเคราะห์การลงทุน ความเห็นชอบเป็นผู้จัดการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และความเห็นชอบเป็นเจ้าหน้าที่จัดการการซื้อขายด้านสินค้าเกษตร ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์
- ใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต/ส่งออก/นำเข้าสินค้าเกษตร ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอ พ.ศ.

1

ผู้อนุญาตต้องจัดให้มีระบบการชำระค่าธรรมเนียมแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตช่องทางหนึ่งช่องทางใดอย่างน้อยหนึ่งช่องทางภายใน 180 วัน และประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป (ม.4 ว.2 และ ม.8)

2

ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียม ก่อนวันที่ใบอนุญาตจะสิ้นอายุลง (ม.5)

3

เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้รับการต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายนั้นๆ แล้ว (ม.5)
ผู้รับชำระค่าธรรมเนียมออกไปสำคัญรับเงิน (ม.6)

4

เมื่อหน่วยงานได้รับเงินค่าธรรมเนียมแล้ว ให้ดำเนินการออกหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาต และจัดส่งหลักฐานการต่ออายุใบอนุญาตพร้อมใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้รับใบอนุญาตโดยเร็ว ทั้งนี้ อาจส่งโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (ม.7)

- ตัวอย่าง
- ใบอนุญาตนำเข้าซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
 - ใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า
 - ใบอนุญาตขายเมล็ดพันธุ์ควบคุม
 - ใบอนุญาตเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตร
 - ใบอนุญาตเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตร
 - ใบอนุญาตเป็นผู้นำเข้าสินค้าเกษตร เป็นต้น

▶ **มาตรา 14 แห่ง พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกฯ**

ได้กำหนดว่า ในกรณีจำเป็นและสมควร เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้คณะรัฐมนตรีมีมติจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอตามกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตขึ้น และได้กำหนดการจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาตให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการจัดตั้ง และรูปแบบการดำเนินงานของศูนย์รับคำขออนุญาต เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการประกอบกิจการของประชาชนทั้งในรูปแบบการยื่นคำขอด้วยตนเอง ศูนย์รับคำขออนุญาต และการยื่นคำขอทางออนไลน์ รวมถึงแนวคิดในการวางระบบการปฏิบัติงานของศูนย์รับคำขออนุญาตในการรับ-ส่งเอกสารแบบ Paper และ Paperless ซึ่งในการให้บริการของศูนย์รับคำขออนุญาตระยะแรก ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจร้านอาหารและธุรกิจค้าปลีกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยขณะนี้อยู่ระหว่างหารือร่วมกับหน่วยงานเจ้าของใบอนุญาต และ

สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการออกใบอนุญาตด้านกฎหมายที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวางแผนให้ระบบการดำเนินงานของศูนย์รับคำขออนุญาตเป็นระบบเดียวกันกับระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร (Doing Business Portal) รวมถึงการร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์รับคำขออนุญาต

▶ **การจัดทำแบบฟอร์ม เอกสารราชการ 2 ภาษา (ภาษาไทยควบคู่ภาษาอังกฤษ)**

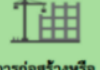

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559 เห็นชอบในหลักการให้หน่วยงานราชการไทยพิจารณาตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ โดยให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานหลัก รวมทั้งให้เร่งดำเนินการสำหรับเอกสารราชการที่ประชาชนต้องใช้ในชีวิตประจำวัน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ให้แล้วเสร็จภายในปี 2560 สำหรับเอกสารราชการอื่นๆ ให้พิจารณาดำเนินการ

ตามลำดับความสำคัญ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จทั้งหมดภายในปี 2564

▶ **การจัดทำคู่มือการจัดตั้ง ธุรกิจค้าปลีก**

การดำเนินการปรับปรุงบริการของส่วนราชการ มีประเด็นที่ภาคธุรกิจมีความประสงค์ให้ภาครัฐช่วยเหลือเพื่อให้การประกอบธุรกิจมีความสะดวก คือ การจัดตั้งศูนย์บริการร่วมในการขออนุญาตค้าปลีกเพื่ออำนวยความสะดวกลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการดังกล่าว สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้ศึกษาเพื่อจัดทำคู่มือการจัดตั้งธุรกิจค้าปลีก โดยรวบรวมรายละเอียดการให้บริการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและดำเนินธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทย รวมถึงรายละเอียดการขึ้นทะเบียนและการขอใบอนุญาตต่างๆ ให้เป็นแหล่งข้อมูลเดียวกัน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบงานการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีกในการให้ข้อมูล โดยผลการศึกษการจัดตั้งธุรกิจค้าปลีกพบว่ามีการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 ใบอนุญาต

ภาพรวมการจัดตั้งธุรกิจค้าปลีก

การจดทะเบียนธุรกิจ	การขออนุญาตก่อสร้าง	การขออนุญาตประกอบกิจการ	การต่ออายุใบอนุญาต
 <p>การจดทะเบียนพาณิชย์</p> <p>การจัดตั้งนิติบุคคล</p> <p>การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม</p> <p>การใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินเพื่อออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ</p> <p>การขอเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าให้พนักงานเที่ยว</p>	 <p>การขุดดินและถมดิน</p> <p>การสร้างทางเชื่อม</p> <p>การขอสติค้ำน้ำประปา</p> <p>การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคาร</p> <p>การเชื่อมต่อระบบน้ำ</p> <p>การขอสติค้ำโทรศัพท์</p> <p>การรับรองการก่อสร้างตัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคาร</p> <p>การติดตั้งป้ายแนะนำสถานที่</p> <p>การขอสติค้ำไฟฟ้า</p> <p>การก่อสร้างในเขตพื้นที่การบิน</p> <p>การจัดตั้งสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลวประเภทสถานที่ใช้</p>	 <p>สุรา</p> <p>สัตว์หรือซากสัตว์</p> <p>สถานที่สะสมอาหารหรือสถานที่จำหน่ายอาหาร</p> <p>ยาสูบ</p> <p>อาหารสัตว์</p> <p>กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ</p> <p>ไพ่</p> <p>โรงคั่วไม้แปรรูป</p> <p>ยาแผนปัจจุบัน</p> <p>ภาพยนตร์และวีดิทัศน์</p> <p>สิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้หวงห้าม</p> <p>สินค้า Online</p> <p>ปุ๋ย</p> <p>เครื่องสำอางค์</p> <p>เครื่องวิทยุคมนาคม</p> <p>เมล็ดพันธุ์ควบคุม</p> <p>การผลิตอาหาร</p>	

บทสรุป/การผลักดันต่อไป

จากผลการดำเนินการที่ผ่านมา ถือว่าเป็นช่วงแรกของการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ซึ่งทำให้ระบบการบริการประชาชนมีความชัดเจน โปร่งใสมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาจากการดำเนินการ กล่าวคือ 1) ประชาชนยังไม่เข้าใจและรับรู้สิทธิตามพระราชบัญญัติ 2) ไม่มีระบบติดตามการให้บริการว่าเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ 3) มีขั้นตอนและระยะเวลานาน และบางงานบริการต้องติดต่อหลายหน่วยงาน 4) ขาดระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทำให้เป็นภาระแก่ประชาชนในการเรียกขอสำเนาเอกสาร 5) ประชาชนใช้เวลารอคอยนานในการรับบริการของรัฐ

และ 6) ไม่มีช่องทางประเมินความพึงพอใจในการให้บริการ

สำหรับแผนการดำเนินการในระยะที่ 2 จะเป็นการยกระดับประสิทธิภาพการบริการให้ดีขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการจากภาครัฐที่รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น และค่าใช้จ่ายที่ถูกลง โดยกำหนดแผนงานออกเป็น 5 แผนงาน ได้แก่ การปรับปรุงคู่มือสำหรับประชาชน ระยะที่ 2 การจัดทำแบบฟอร์มเอกสารราชการ 2 ภาษา การพัฒนาระบบติดตามการให้บริการ (Tracking System) การอำนวยความสะดวกในการจองคิวกลางและการให้ข้อมูลป้อนกลับของประชาชนต่อการบริการ (Citizen Feedback Survey) และการทบทวนกฎหมายในการยกเลิกใบอนุญาตที่ไม่จำเป็น

ยกระดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ

ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับจากองค์กรระหว่างประเทศในหลายๆ ด้าน การจัดอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ หรือ Ease of Doing Business (EoDB) เป็นด้านหนึ่งที่ถูกวัดโดยธนาคารโลก ที่มีดัชนีการวัดในเรื่องสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจ จนถึงการปิดกิจการ โดยจัดทำเป็นรายงานขึ้นครั้งแรกในปี 2003 (รายงาน EoDB 2004) ซึ่งนักธุรกิจมักใช้ดัชนีนี้ในการเปรียบเทียบและการตัดสินใจเลือกประเทศที่เหมาะสมในการลงทุน สำหรับหน่วยงานภาครัฐใช้ดัชนีนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานบริการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

การวัดความสำเร็จ

ธนาคารโลกจะสำรวจตัวชี้วัดในการประกอบธุรกิจจำนวน 10 ด้าน ตามวงจรธุรกิจ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความง่าย (2) ความรวดเร็ว (3) ค่าใช้จ่าย และ (4) กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินการ เกณฑ์การพิจารณาดังกล่าวจะนำมาใช้เพื่อการจัดอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ โดยมีการแสดงผลเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) Distance to frontier (DTF) คือ ค่าที่พิจารณาจากระยะห่างของผลการพัฒนาประสิทธิภาพ

ของการปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐในแต่ละตัวชี้วัดย่อยเทียบกับประเทศที่ดำเนินการดีที่สุด (Best Practices) มีค่าตั้งแต่ 0 - 100 (ค่า 100 คือค่าที่ดีที่สุด) และ (2) อันดับความง่ายในการประกอบธุรกิจของแต่ละประเทศ โดยนำ DTF มาใช้จัดอันดับ (เลขอันดับยิ่งน้อยแสดงถึงความง่ายในการดำเนินธุรกิจ) ทั้งนี้ธนาคารโลกจะเก็บข้อมูลจาก (1) แบบสอบถาม (2) รายงานการปฏิรูป และ (3) การลงพื้นที่ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ในปีล่าสุด (รายงาน EoDB 2017) ประเทศไทยมีอันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจดีขึ้นอยู่ที่อันดับ 46 จาก 190 ประเทศ เป็นอันดับที่ 9 ของเอเชีย และอันดับที่ 3 ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย โดยด้านที่มีอันดับดีที่สุดของประเทศไทย คือ ด้านการแก้ปัญหาการล้มละลาย (อันดับที่ 23) สำหรับด้านอื่นๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัด	EoDB 2016		EoDB 2017			
	อันดับ	DTF	ประเทศไทย		ประเทศ World Best	
			อันดับ	DTF		
ภาพรวม	49	71.42	46	72.53	87.01	นิวซีแลนด์
1. ด้านการเริ่มต้นธุรกิจ	96	85.07	78	87.01	99.96	นิวซีแลนด์
2. ด้านการขออนุญาตก่อสร้าง	39	75.64	42	75.65	87.40	นิวซีแลนด์
3. ด้านการขอใช้ไฟฟ้า	11	90.50	37	83.22	99.88	เกาหลีใต้
4. ด้านการจดทะเบียนทรัพย์สิน	57	71.33	68	68.34	94.46	นิวซีแลนด์
5. ด้านการได้รับสินเชื่อ	97	45.00	82	50.00	100.00	นิวซีแลนด์
6. ด้านการคุ้มครองผู้ลงทุน	36	63.33	27	66.67	83.33	นิวซีแลนด์/ สิงคโปร์
7. ด้านการชำระภาษี	70	77.70	109	68.68	99.44	การต้า/ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
8. ด้านการค้าระหว่างประเทศ	56	84.10	56	84.10	100.00	ออสเตรีย
9. ด้านการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง	57	62.69	51	64.54	84.15	เกาหลีใต้
10. ด้านการแก้ปัญหาการล้มละลาย	49	58.84	23	77.08	93.89	ฟินแลนด์

การพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐตามรายงานผลการจัดอันดับความยาก-ง่าย ในการประกอบธุรกิจ

ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ขับเคลื่อนและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการปรับปรุงบริการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ และร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปฏิรูปทั้งด้านการบริหารจัดการและด้านกฎหมายอย่างต่อเนื่อง มีผลให้เกิดการปฏิรูป (Reform Update) ทั้งหมด 15 ครั้ง อาทิ **ด้านการค้าระหว่างประเทศ** นำระบบการยื่นเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ **ด้านการชำระภาษี** ปรับปรุงการให้การชำระภาษีง่ายขึ้น

ลดค่าใช้จ่ายด้านภาษีโดยการส่งเสริม E-filing และ E-payment และมีการลดอัตราภาษีนิติบุคคล **ด้านการเริ่มต้นธุรกิจ** รวบรวมการจดทะเบียน 2 เรื่อง เข้าสู่ Single application form **ด้านการแก้ปัญหาการล้มละลาย** ปรับปรุงกระบวนการบังคับในการล้มละลาย และปรับปรุงขั้นตอนการล้มละลายสำหรับ SMEs เป็นต้น

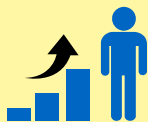
สำหรับการดำเนินการในปี 2559 - 2560 สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และธนาคารโลก

ดำเนินโครงการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยเป็นการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาบริการของรัฐให้มีความง่ายต่อการประกอบธุรกิจ และมีผลการศึกษาเป็นข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 78 ข้อ

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการปรับปรุงการทำงานและการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น การลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการขออนุญาตของทางราชการ ระหว่าง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมที่ดิน และสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) เป็นต้น และเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560 มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 21/2560 เรื่องการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ซึ่งช่วยปลดล็อกข้อจำกัดด้านกฎหมายที่เป็นพื้นฐานของการปรับระบบงานเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจหลายเรื่อง เช่น การยกเลิกขั้นตอนการออกตราประทับ การตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทฯ ย้ายขึ้น การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้ประเทศไทยได้รับการยืนยันการปฏิรูปจากธนาคารโลก ในรายงาน EoDB 2018 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1

ด้านการเริ่มต้นธุรกิจ ยกเลิกข้อกำหนดในการขออนุมัติระเบียบข้อบังคับในการทำงานของบริษัท จากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน รวมทั้งยกเลิกข้อกำหนดในการขอตราประทับของบริษัทในใบหุ้น

2

ด้านจดทะเบียนทรัพย์สิน การใช้ระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ และการสแกนแผนที่ส่วนใหญ่

3

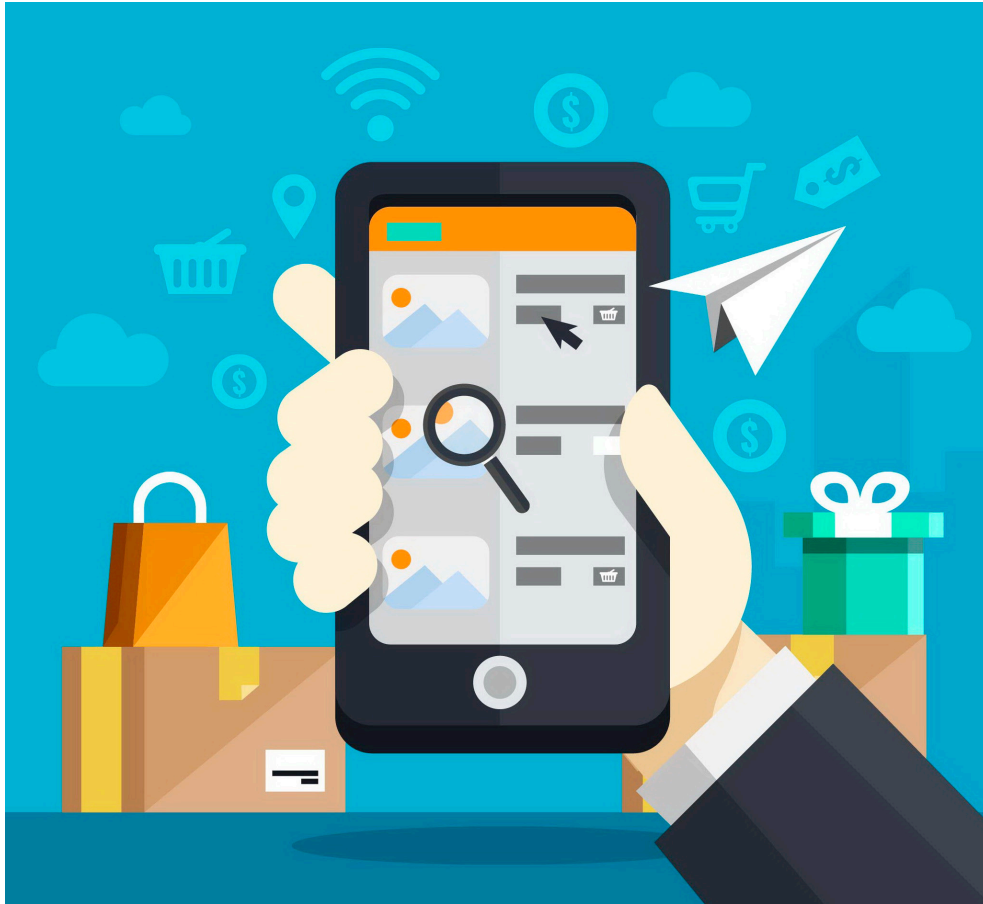

ด้านคุ้มครองผู้ลงทุนรายย่อย กรรมการสามารถทำหน้าที่ฟ้องร้องได้ง่ายขึ้นในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อการทำธุรกรรมของคู่สัญญา การเพิ่มสิทธิของผู้ถือหุ้นและบทบาทในการตัดสินใจของบริษัทฯ รายใหญ่ และชี้แจงโครงสร้างการเป็นเจ้าของและการควบคุม

4

ด้านการแก้ปัญหาการล้มละลาย แก้ไขปัญหาการล้มละลายได้ง่ายขึ้น โดยการเปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเสียงในแผนฟื้นฟูกิจการ

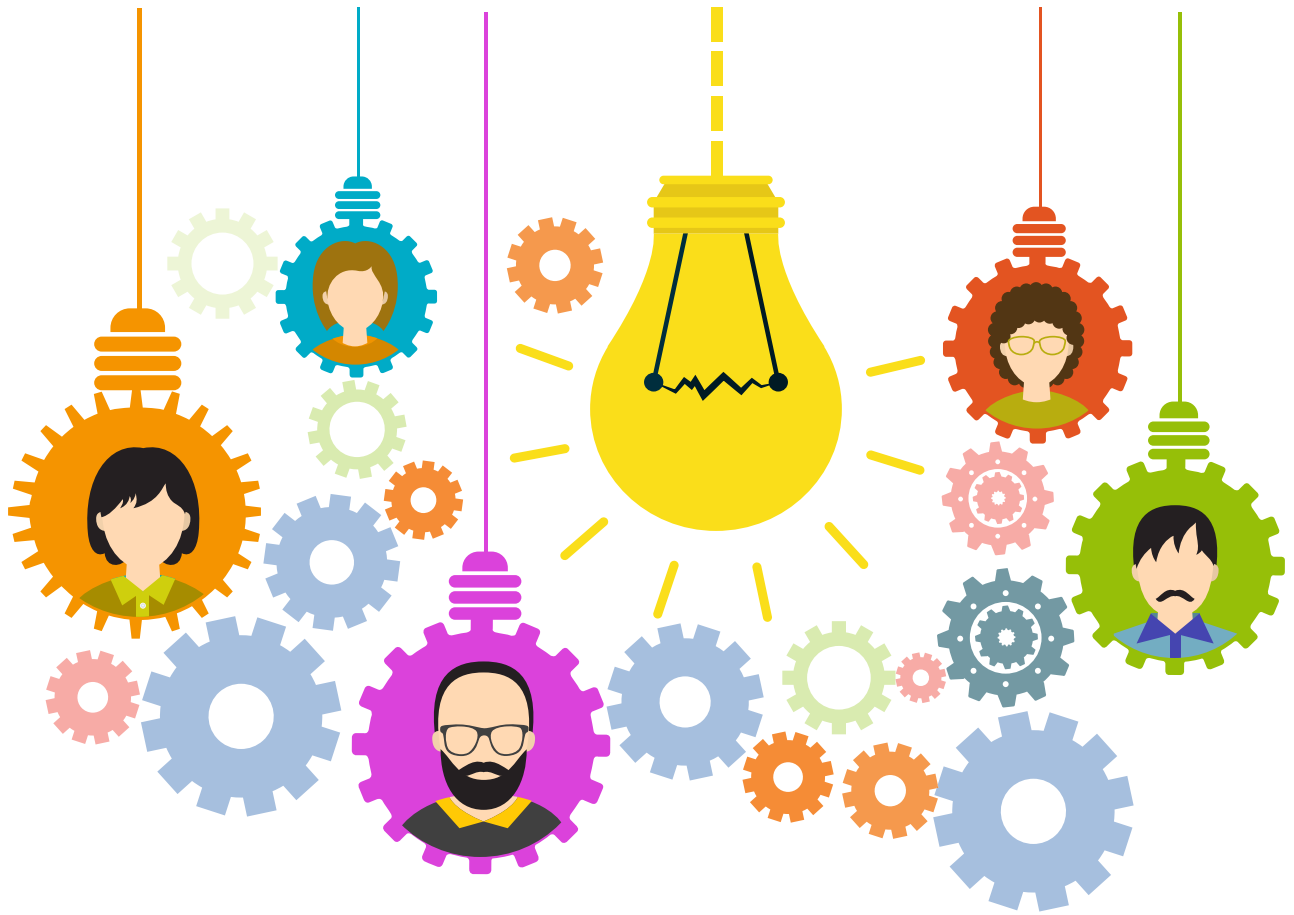
ก้าวต่อไปของการ ยกอันดับความยาก-ง่าย ในการประกอบธุรกิจของ ประเทศไทย

สำหรับการดำเนินการในปี 2560-2561 สำนักงาน ก.พ.ร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะส่งเสริมการปฏิรูป การปรับปรุงบริการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะระบบให้บริการแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น e-Registration, CIT e-Filing, e-Receipt, e-Transition, e-Court, e-Insolvency เป็นต้น รวมทั้งเร่งสร้างการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายและผลงานให้แก่ผู้ประกอบการและประชาชน รวมทั้งจะดำเนินการตามข้อเสนอแนะระยะกลางและยาวตามโครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาบริการของรัฐให้มีความง่ายต่อการประกอบธุรกิจ ตลอดจนจะดำเนินการร่วมกับสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ในการขยายผลการให้บริการของระบบ Biz Portal ให้ครอบคลุมวงจรการดำเนินธุรกิจตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจจนถึงปิดกิจการ เชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล และระบบการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) เพื่อพัฒนาระบบการให้บริการด้านการออกหนังสือรับรอง และเอกสารต่าง ๆ แก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จ และจะได้ร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงการคลัง พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร (Doing Business Portal) ต่อไป นอกจากนี้สำนักงาน ก.พ.ร. ยังร่วมมือกับคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชน เพื่อให้ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจต่อไป

พลังประชารัฐ

การบริหารงานภาครัฐอย่างมีส่วนร่วม

บริบทและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวของนานาประเทศทั่วโลก และประเทศไทยก็ได้รับอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่ล้ำหน้าอย่างก้าวกระโดด ทำให้ประเทศถูกผลักดันให้เร่งพัฒนาและสร้างความเจริญเพื่อไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ด้วย และความเจริญที่มาอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ปัญหาของสังคมที่มีความซับซ้อนหรือปริมาณมากขึ้น

ตามไปด้วย ซึ่งภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวและเตรียมการรองรับให้ทันต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อส่งมอบบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพมีคุณภาพให้กับประชาชน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

การพัฒนาประเทศไทย 4.0 โดยการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” ให้เป็นผลสำเร็จ ต้องใช้พลัง “ประชารัฐ” ที่มีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ประกอบด้วย ภาคเอกชน ภาคการเงิน

การธนาคาร มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยต่างๆ โดยเน้นตามความถนัดและจุดเด่นของแต่ละองค์กร รวมทั้งความร่วมมือจากภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคม ซึ่งภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนให้การขับเคลื่อนเกิดผลที่เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ระเบียบการเมืองการปกครอง “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)” ได้ให้ความสำคัญกับประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมโดยตรงทั้งทางการเมืองและการบริหารราชการ ดังปรากฏอย่างชัดเจนในเนื้อหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และต่อเนื่องในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ให้สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยในหลายๆ มาตรา ซึ่งส่งผลให้เกิดกระแส

การตื่นตัวของประชาชนในเรื่องสิทธิมนุษยชน มีการเรียกร้องสิทธิในการรับรู้และสิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วม โดยประชาชนเรียกร้องความเป็นธรรมในสังคมมากขึ้น มีการรวมตัวเป็นกลุ่มประชาสังคมและเริ่มเรียกร้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและบริหารงานภาครัฐที่โปร่งใสเป็นธรรม รวมทั้ง การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารราชการโดยตรง ส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง โดยต้องเปิดระบบราชการเข้าสู่กระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participative Democracy) ที่ยอมรับและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการมากขึ้น

จะสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างไรให้มีคุณภาพ

การพัฒนากระบวนการที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
ระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ได้ให้
ความสำคัญกับการเปิดระบบราชการ
ให้ประชาชนหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ
มาอย่างต่อเนื่อง และโดยที่กระแ
การปฏิรูปภาครัฐ (Public Sector-
Reform) ที่มุ่งแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม
ในการสร้างระบบบริหารงานภาครัฐ
ให้มีความทันสมัย มีความคล่องตัว
มีความ คุ่มค่า มีประสิทธิภาพ

ในการใช้ทรัพยากรเพื่อจัดบริการสาธารณะ
และสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่
ประชาชนผู้รับบริการหรือตอบสนอง
ความต้องการของประชาชนได้อย่าง
แท้จริง ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็น
อย่างยิ่ง ที่หน่วยงานภาครัฐต้องหันมา
ให้ความสำคัญกับสร้างความร่วมมือ
จากทุกภาคส่วนในสังคมให้เข้ามา
บทบาทหรือมีส่วนร่วมในการบริหาร
ราชการแผ่นดินอย่างเป็นรูปธรรม
มากยิ่งขึ้น เพื่อนำพาประเทศไทยพัฒนา
ไปสู่ประเทศไทย 4.0

แนวคิด การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ บริหารราชการ

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) เป็นหลักการในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งจะนำไปสู่ระบบราชการที่มีความสุจริตโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลเที่ยงธรรม และมีการบริหารงานที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งมุ่งประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ โดยที่หน่วยงานภาครัฐจะมีกลไกการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่ต่อเนื่องและสร้างสรรค์ เป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ (Accessibility) มีการติดต่อสื่อสารสองทางกับประชาชน (Dialogue) ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการตัดสินใจขององค์กร

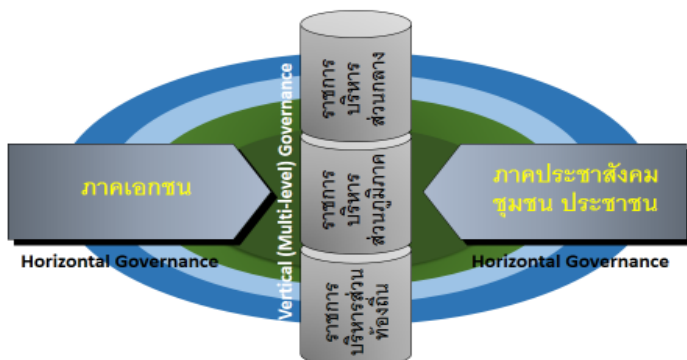
พร้อมทั้งอธิบายเหตุผล รวมไปถึงการจัดกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทันท่วงที ถูกต้อง โปร่งใส และจริงใจ

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ให้ความหมาย “**การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม**” ว่าหมายถึง *การบริหารราชการที่นำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล โดยมีการจัดระบบงานหรือวิธีการทำงาน การจัดโครงสร้าง และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานของ*

เจ้าหน้าที่รัฐที่เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

ทิศทางการพัฒนาที่ผ่านมา สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการไปสู่การบริหารราชการบ้านเมืองแบบร่วมมือกัน (Collaborative Governance) ที่เน้นการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งในแนวระนาบ คือ สร้างความร่วมมือจากภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ/ภาคเอกชน นักวิชาการ สื่อสารมวลชน ฯลฯ และแนวตั้ง คือ บูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงการทำงานและสร้างเอกภาพของการบริหารราชการแผ่นดิน

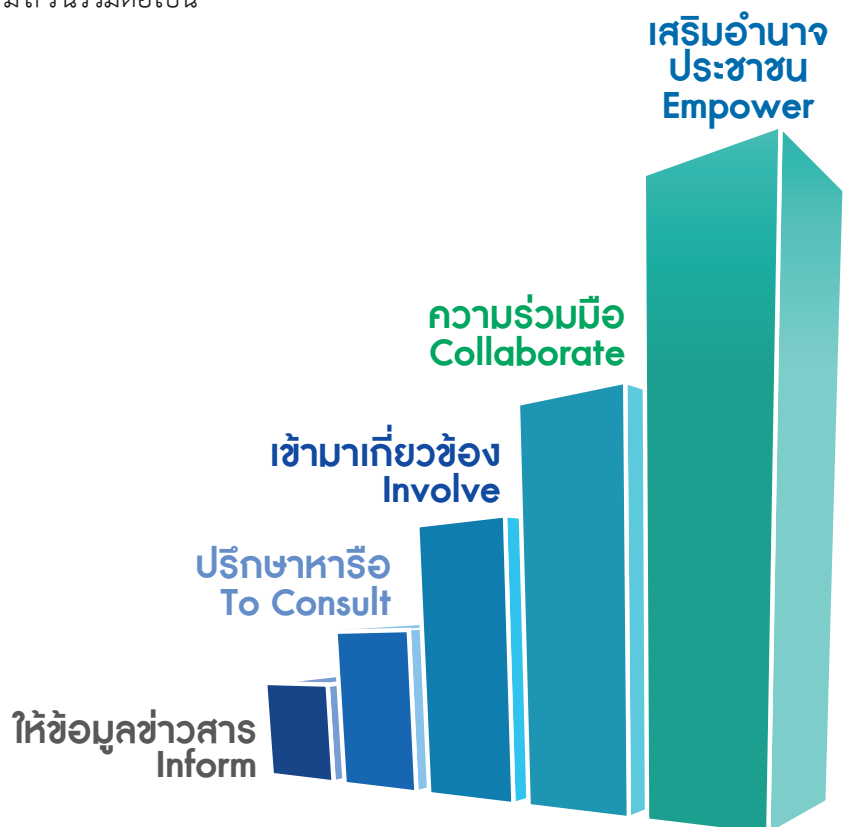
การบริหารราชการบ้านเมืองแบบร่วมมือกัน

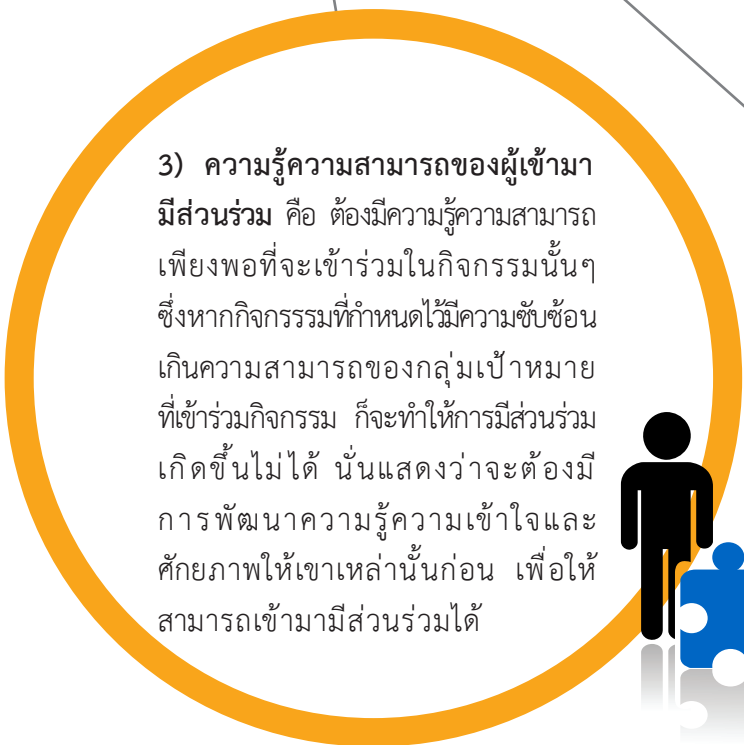
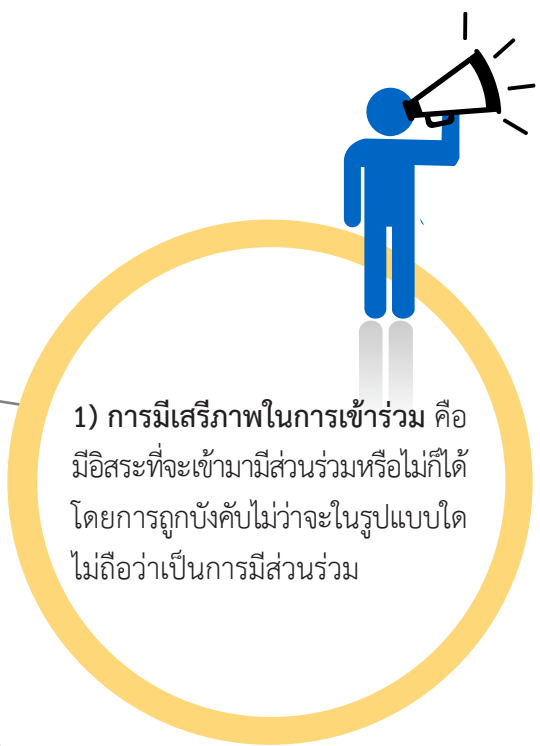

ในการขับเคลื่อนการเปิดระบบราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. ใช้กลยุทธ์พัฒนาใน 2 ส่วน พร้อมๆกัน คือ **การพัฒนาจากภายในภาคราชการ (Inside-out Approach)** โดยการส่งเสริมให้ส่วนราชการปรับปรุงระบบหรือวิธีบริหารงานให้เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วม สร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้กับข้าราชการในระดับต่างๆ และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วมรวมทั้ง ส่งเสริมแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อให้เป็นหน่วยงานตัวอย่างและเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดีแก่ส่วนราชการอื่นๆ นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป และ**การพัฒนาจากภายนอกภาคราชการ (Outside-in Approach)** โดยสนับสนุนการสร้างศักยภาพและโอกาส (Empowerment and Enabling) ให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดเวที/การประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของเครือข่ายภาคประชาชน รวมทั้ง การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเพิ่มขีดความสามารถ และเพิ่มโอกาสของภาคประชาสังคมและชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเป็นภาคีเครือข่ายและมีบทบาทร่วมทำงานกับภาครัฐในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตาม ในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ จำเป็นต้องกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และเงื่อนไขการมีส่วนร่วม และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ รวมทั้งการมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างกว้างขวาง (Inclusive) โดยผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม และที่สำคัญมีความจริงใจ เปิดเผย ซื่อสัตย์ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ดังนั้น เราจึงควรทำความเข้าใจกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Spectrum) และเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมต่อไปนี้

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในที่นี้ใช้ตัวแบบของสมาคมการมีส่วนร่วมสากล (International Association for Public Participation - IAP2) ที่เรียกว่า Public Participation Spectrum ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน 5 ระดับ คือ ระดับการให้ข้อมูลข่าวสาร (To Inform) ระดับการปรึกษาหารือ (To Consult) ระดับการเข้ามาเกี่ยวข้อง (To Involve) ระดับความร่วมมือ (To Collaborate) และระดับเสริมอำนาจประชาชน (Empower) ซึ่งเป็นระดับที่บทบาทของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูงสุด

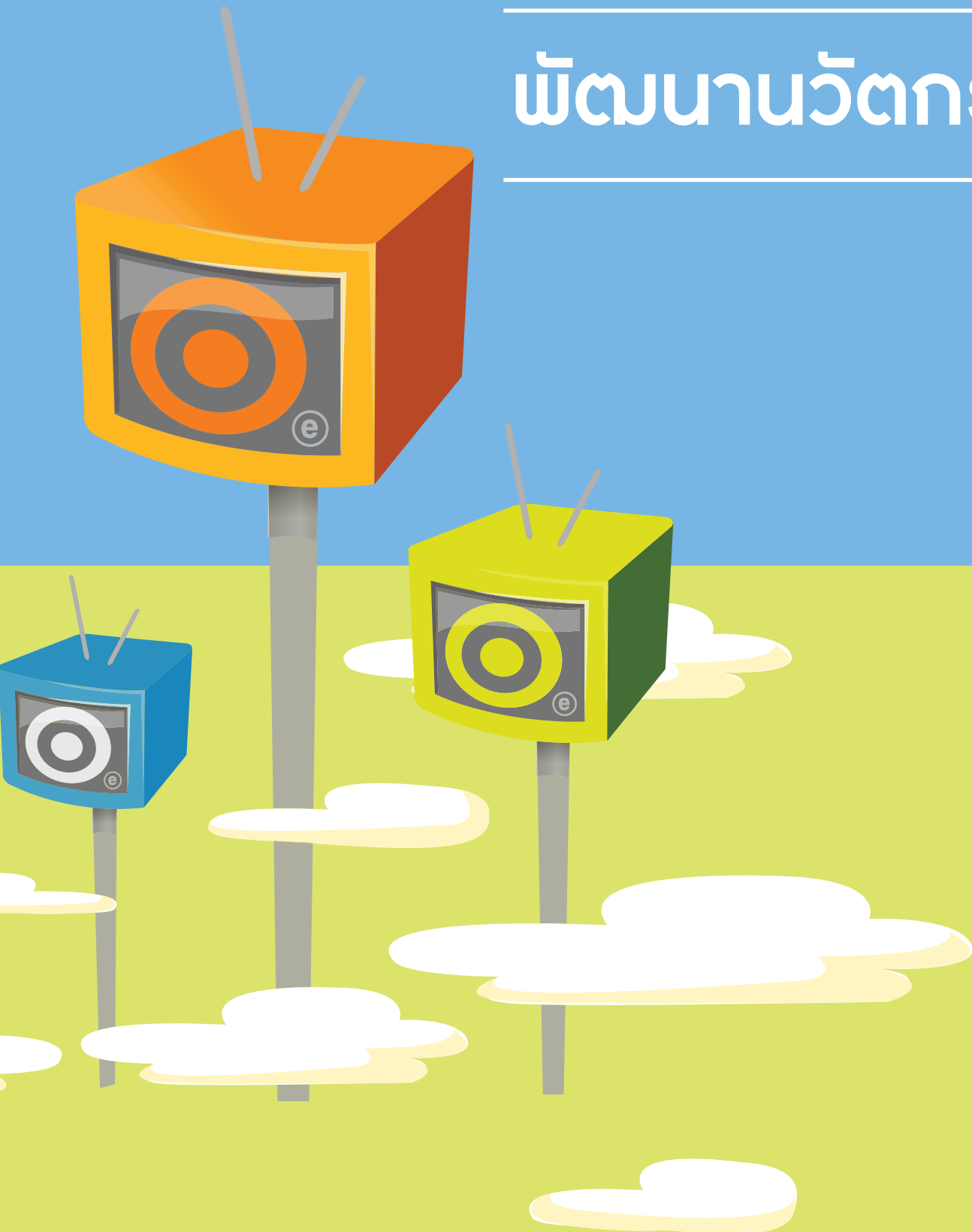

ความสำเร็จของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับภาคประชาชนและภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ นำไปสู่การยอมรับซึ่งกันและกันในผลของการพัฒนาที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน อันเป็นการสร้างพลังความร่วมมือในการขับเคลื่อนการพัฒนา ระบบราชการไปสู่เป้าหมาย คือ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง รวมทั้ง ผลของการพัฒนาที่เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างยั่งยืน

พัฒนานวัตกรรม

ห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ (Government Innovation Lab)

ปัจจุบันเราอยู่ในบริบทของ โลกแห่งการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การขยายตัวของชุมชนกลายเป็นเมือง การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ตลอดจน การปฏิวัติทางด้านดิจิทัล และความก้าวหน้า ของการสื่อสารสมัยใหม่ (social media)

ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลัน ทำลาย (disruptive change) ส่งผลให้ ภาครัฐต้องหันมาปรับตัวเพื่อตอบสนอง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการ ให้บริการของทางราชการที่จะต้องเป็น ไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย โดยไม่มีข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา

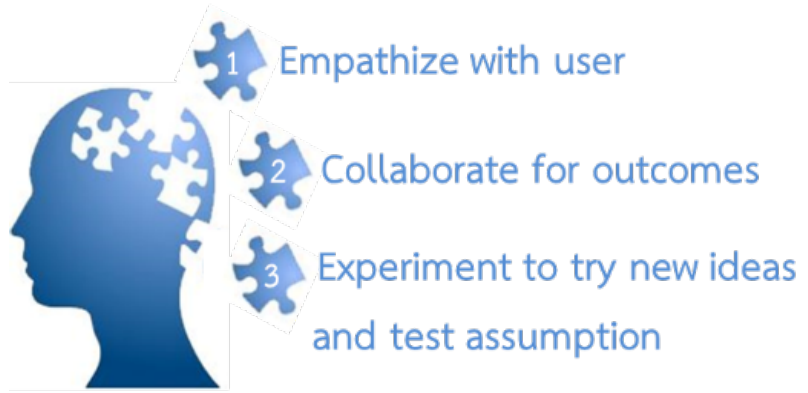
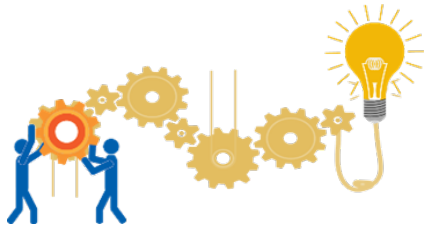

นวัตกรรมภาครัฐ คือ การพัฒนาบริการภาครัฐที่เกิดจาก การใช้ความรู้ ทักษะประสบการณ์ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนา เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิด คุณค่าต่อสาธารณะ (Public Values) หรือ ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นนโยบายใหม่ บริการใหม่ และกระบวนการใหม่ หรือ ผลิตภัณฑ์ใหม่

รัฐบาลได้ประกาศโมเดลในการพัฒนาประเทศ Thailand 4.0 ทำให้ ภาครัฐจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้เป็นระบบราชการ 4.0 ซึ่งต้องทำงานโดย ยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สามารถเป็นที่ไว้วางใจและเป็น พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง กล่าวคือ 1) ภาครัฐต้องเปิดกว้าง และเชื่อมโยงกัน 2) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และ 3) มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย

ทั้งนี้ ภาครัฐมีข้อจำกัดเกี่ยวกับขีดความสามารถของภาครัฐในการจัดการ กับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการทำงานข้ามกระทรวง กรม และภาคส่วนต่างๆ ซึ่งแตกต่างไปจากโครงสร้างการทำงานในแนวตั้ง ตามสายการบังคับบัญชาแบบเดิม รวมทั้งการทำงานแบบใหม่ที่ต้องมีความคล่องแคล่ว ว่องไว (agility) และการมีความสามารถปรับตัว (adaptive) ในการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

การที่ภาครัฐจะก้าวข้ามข้อจำกัดและปัญหาต่างๆ ข้างต้นนั้น ถือเป็น ความท้าทายที่ต้องเอาชนะในหลายประการ เช่น การพัฒนาขีดความสามารถ ของระบบราชการในการสร้าง **นวัตกรรมภาครัฐ (public innovation)** การปลดล็อกเพื่อดึงศักยภาพของประชาชนผู้ใช้บริการและภาคส่วนต่างๆ ให้เข้ามา ร่วมคิดค้นและออกแบบ (co-designer) รวมทั้งการร่วมกันสร้างผลงานร่วมกับ ภาครัฐ (co-producer)

สร้าง mindsets ให้กับข้าราชการ

ปัจจัยหลักสู่ความสำเร็จ คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนกรทางความคิด (mindset) ของข้าราชการ โดยการใช้ห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐที่อาศัยแนวคิดการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ให้ประชาชน เป็นศูนย์กลาง และเป็นผู้ร่วมคิดค้น สร้างสรรค์ (Co-creation) ซึ่งแนวคิดดังกล่าว มีการใช้และประสบความสำเร็จแล้วในหลายๆ ประเทศ เช่น Mindlab ของเดนมาร์ก Helsinki Design Lab ของฟินแลนด์ PolicyLab ของอังกฤษ DesignGov ของออสเตรเลีย และ The Lab ของสิงคโปร์ เป็นต้น

การคิดเชิงออกแบบเป็นการเชื่อมโยงการคิดริเริ่ม (creativity) และนวัตกรรม (innovation) เข้าด้วยกัน โดยเน้นการกระตุ้นความคิด การสร้างความคิดใหม่ๆ การแสวงหาหนทางใหม่ๆ ให้แก่ปัญหาที่มีอยู่ หรือการแสวงหาโอกาสใหม่ โดยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งสร้างนวัตกรรมอันเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่ผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ หรือวิธีการใหม่ๆ ในการทำงานหรือประกอบธุรกิจ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การคิดเชิงออกแบบช่วยทำให้ความคิดริเริ่มต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติจนเกิดผลลัพธ์สุดท้ายได้จริง โดยมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้¹

¹ ที่มา <https://www.capam.org/files/2016BiennialPresentations/Design-ledInnovationInTheSingaporePublicService-AlexanderLau.pdf>

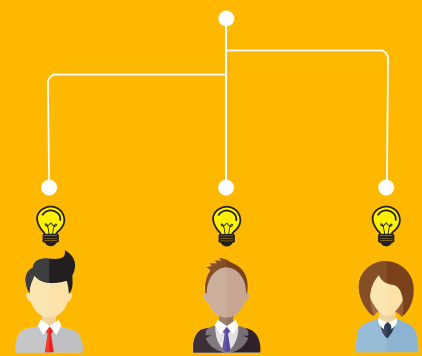

1. การสร้างความเข้าใจ
ในบริบทภาพรวม เพื่อเริ่มต้นรับรู้เกี่ยวกับ
ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ในการรับ
บริการ ความไม่พึงพอใจ และความคาดหวัง
ของประชาชนผู้ใช้บริการ

2. การเข้าถึงสภาพ
ปัญหาและความต้องการที่แท้จริง
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่างๆ
โดยอาจจัดให้ข้าราชการได้มีโอกาส
เข้ามาสังเกตการณ์ สัมผัสและเผชิญหน้า
กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้เห็น
ถึงปัญหาช่องว่างระหว่างฝ่ายผู้กำกับ
ควบคุมดูแล/ ผู้ให้บริการ กับฝ่าย
ผู้รับบริการ ตลอดจนเริ่มต้นมองหา
โอกาสในการปรับปรุง

ทั้งนี้ เห็นได้ว่ากระบวนการคิดเชิงออกแบบ (design thinking) ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับ “ศาสตร์พระราช” หรือหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นั่นเอง

3. การทดลองด้วยความคิด
ที่หลากหลาย อันเป็นการระดมสมอง
เพื่อสำรวจค้นหา (explore) หรือสร้าง
จินตนาการทางความคิด (ideate)
การสร้างต้นแบบ (prototype) รวมทั้ง
การทดลอง/การทดสอบ (testing)
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

4. การวางกลยุทธ์ขยายผล
อันเป็นการนำผลการทดลองไปสู่การ
ปฏิบัติในวงกว้างต่อไป

โดยสรุป หากมีการประยุกต์ใช้ห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ
ที่ใช้แนวคิดเชิงออกแบบได้อย่างถูกต้องเหมาะสมก็จะช่วยก่อให้เกิด
ประโยชน์หลายประการ ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างนวัตกรรมให้เกิดคุณค่า
ต่อสาธารณะเท่านั้น แต่ยังเป็นการเปิดให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้ใช้บริการ
ลดความเสี่ยงจากความผิดพลาด และสร้างความครอบคลุมครบถ้วนในทุกมิติ
มากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการแก้ไขปัญหาการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ
ลดปัญหาความซ้ำซ้อนความสับสนได้อีกด้วย

สำหรับโครงการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ ในปี 2560
เป็นการนำร่องงานภาครัฐ 4 เรื่อง ได้แก่

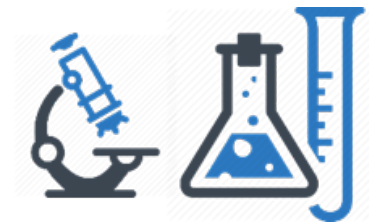
1. การแก้ปัญหาระบบการรอคิวตรวจรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ใช้บริการในการมาขอรับการรักษาในโรงพยาบาล โดยเฉพาะโรงพยาบาลของรัฐที่ประชาชนต้องมาเฝ้าคิวเพื่อพบแพทย์ ซึ่งอาจใช้เวลานาน 5-6 ชั่วโมง ทำให้ไม่ได้รับความสะดวก และอาจมีผลถึงการไม่ได้รับการตรวจรักษาที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพเพียงพอ เนื่องจากแพทย์ต้องรีบเร่งในการวินิจฉัย

2. การแก้ปัญหาความล่าช้าในกระบวนการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร ซึ่งที่ผ่านมากระทรวงพาณิชย์ ได้รับข้อร้องเรียนจากภาคเอกชนผู้ใช้บริการ ถึงความไม่สะดวกและความล่าช้าในการขอรับบริการขึ้นทะเบียน อันมีผลกระทบต่อตลาดการส่งออกของประเทศไทย

3. การปรับกระบวนการรับรองมาตรฐาน ISO ของห้องปฏิบัติการทดสอบ ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์สุขภาพของประเทศ โดยที่ผ่านมายังพบปัญหาเรื่องความล่าช้า ทำให้ใช้เวลาในการรับรองที่ยาวนานไม่ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการ จึงนำไปสู่ข้อเสนอในการปรับปรุงกระบวนการรับรองเพื่อให้มีความสะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน

4. การแก้ไขปัญหาประชาชนในระดับพื้นที่ (อำเภอ) โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและส่วนราชการในการให้ข้อมูล แลกเปลี่ยนประสบการณ์ถึงปัญหาความเดือดร้อนในการขอรับบริการจากภาครัฐ และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือความต้องการต่างๆ เพื่อให้ภาครัฐได้ปรับปรุงงานบริการให้ประชาชนมีความสุขความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยดำเนินการ 4 พื้นที่ ใน 4 ประเด็นสำคัญ

ธรรมาภิบาล 4.0

การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามความสำเร็จ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงานของส่วนราชการตามนโยบายสำคัญของภาครัฐ และเป็นเครื่องมือที่แสดงว่าภาครัฐมีการกำกับดูแลตนเองอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะความโปร่งใสในการบริหารงาน นอกจากนี้ ยังทำให้ค้นพบข้อบกพร่อง หรือข้อเสนอแนะที่ดีที่นำมาใช้ในการปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน

และได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปสู่การตัดสินใจหรือการกำหนดนโยบายได้ถูกต้อง โดยมีกลไกการดำเนินงานประกอบด้วยหน่วยงานกลางและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมาร่วมกันดำเนินการภายใต้กลไกของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) ที่มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์ เมษินทรีย์) เป็นประธาน จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เครือข่ายการดำเนินงานทั้งในระดับกระทรวง กลุ่มกระทรวง และกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการตรวจติดตาม

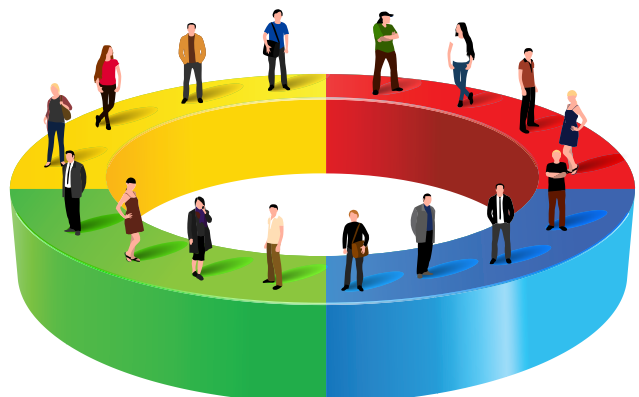

ที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการมีความต่อเนื่องและเกิดผลเป็นรูปธรรม เนื่องจากรัฐบาลได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลทั้งในส่วนราชการและจังหวัด โดยการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการในช่วงแรก คณะกรรมการฯ ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้ส่วนราชการและจังหวัดได้มีระบบการกำกับและควบคุมตนเองที่ดีตามเครื่องมือต่างๆ ทั้งในการตรวจราชการ และการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของการตรวจราชการ การบริหารและการรายงานการเงินอย่างถูกต้องและ

เป็นไปตามระเบียบ สนับสนุนให้ส่วนราชการและจังหวัดนำเครื่องมือการควบคุมภายในที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดมาใช้ประกอบการบริหารงานและควบคุมความเสี่ยงให้เหมาะสม ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติราชการตามคำรับรองและการกำหนดตัวชี้วัดของส่วนราชการ รวมทั้งสนับสนุนระบบการตรวจสอบภายในของส่วนราชการต่างๆ

ให้เข้มแข็งขึ้น อาทิ เช่น การเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้กระทรวงมหาดไทย แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างของผู้ตรวจสอบภายในที่ไม่เพียงพอของจังหวัด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้รับไปดำเนินการแก้ไขปัญหาจัดสรรอัตราค่าจ้างผู้ตรวจสอบภายในได้ครบในทุกจังหวัด เป็นต้น

การปรับบทบาท

ค.ต.ป. ได้เริ่มมีการยกระดับการสอบทาน การดำเนินงานจากเดิม ไปสู่การตรวจติดตามโครงการตามนโยบายสำคัญ ภาครัฐ โดยดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – ปัจจุบัน และได้ติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตามนโยบายสำคัญเร่งด่วน อาทิ เช่น

➔ การตรวจสอบและประเมินผล โครงการสร้างรายได้ และพัฒนา การเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหา ภัยแล้ง ซึ่งพบว่าผลการดำเนินงาน เกิดการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ร้อยละ 83 ของเป้าหมาย มีการ จ้างแรงงานในชุมชน 0.87 ล้านราย ซึ่งบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อค้นพบว่า บางพื้นที่ ถูกกำหนดไว้ตามบัญชีรายชื่อพื้นที่ คาดการณ์ความแห้งแล้งในพื้นที่เกษตร ไม่ได้ประสบปัญหาภัยแล้งในช่วงเวลา ดำเนินการโครงการ จึงมีข้อเสนอไปยัง คณะรัฐมนตรีเพื่อให้ หน่วยงานเจ้าภาพ ที่จะดำเนินโครงการเกี่ยวกับพื้นที่ ภัยแล้ง ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับไปพิจารณาการกำหนดพื้นที่ดำเนิน โครงการให้สอดคล้องกับปัญหาที่แท้จริง ของพื้นที่

➔ การตรวจสอบและประเมินผล มาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของ รัฐบาล ทั่วประเทศ และมาตรการส่งเสริม ความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) ได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในภาพรวมว่า หากจะดำเนินมาตรการ เช่นนี้ อีกในระยะต่อไป เห็นควรให้ สำนักงบประมาณและกรมบัญชีกลาง ในฐานะหน่วยงานกลางควบคุมการ การดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน กำหนดโครงการ การจัดสรรงบประมาณ โดยกำหนดกลุ่มหรือประเภทของ โครงการให้ชัดเจนตั้งแต่การขอจัดตั้ง

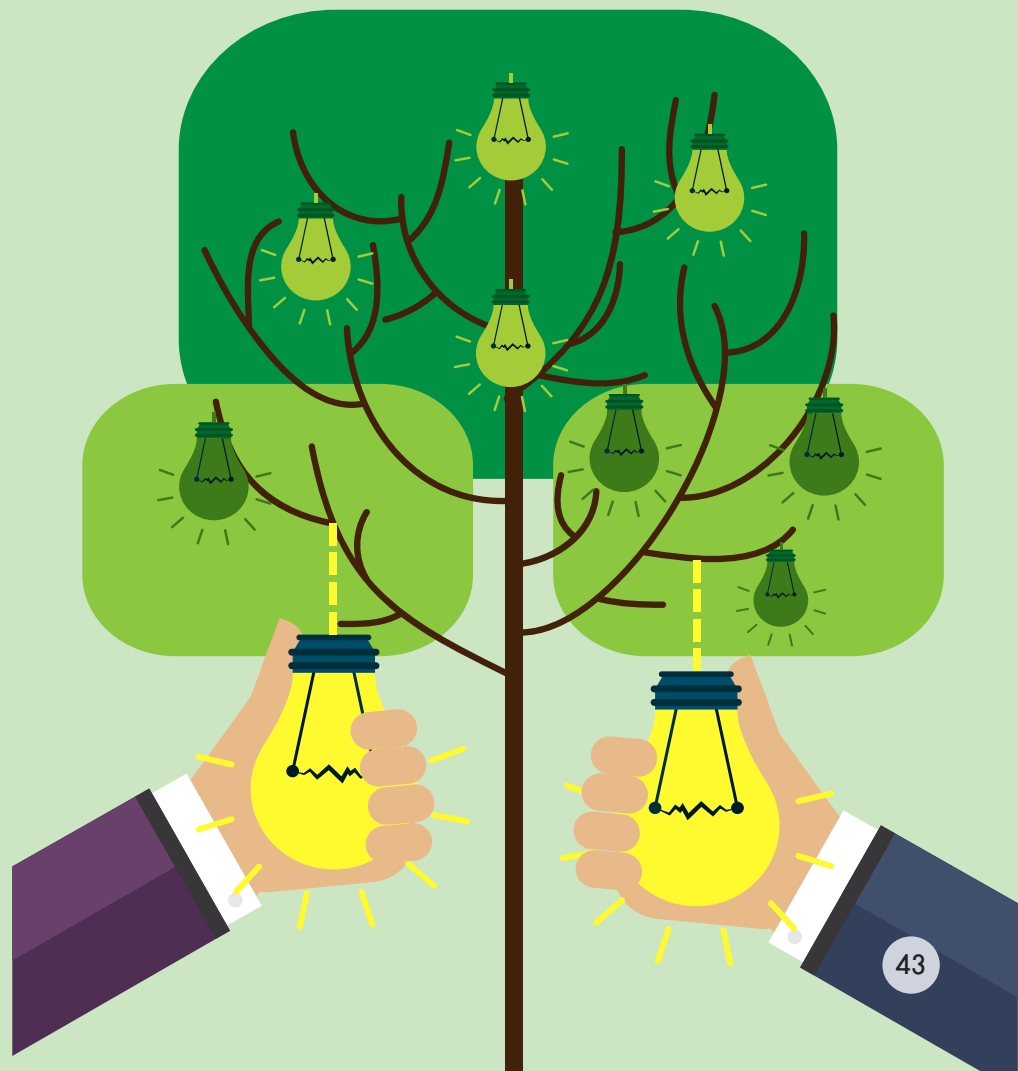
งบประมาณรายจ่ายประจำปี กำหนด หลักเกณฑ์เพิ่มเติม กำหนดรูปแบบ การบริหารโครงการเร่งด่วนของรัฐบาล เป็นการเฉพาะเพื่อให้มีความคล่องตัว ซักซ้อมความเข้าใจในนโยบายและ การดำเนินงานตามมาตรการในเรื่อง ขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้ง ส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างถูกต้อง

สำหรับช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่การเป็น Thailand 4.0 ในปัจจุบัน รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และนโยบายรัฐสำคัญเร่งด่วนต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ค.ต.ป. จึงได้เล็งเห็นความสำคัญให้การตรวจสอบและประเมินผลราชการสามารถเป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบการดำเนินนโยบายสำคัญภาครัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งในระดับ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดย ค.ต.ป. ได้พัฒนาระบบ

ข้อมูลสารสนเทศ การตรวจสอบและประเมินผล ภาครัฐการเพื่อการบริหารจัดการ ภาครัฐที่ดี โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลและระบบการรายงานผลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ ค.ต.ป. คณะต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์ในการติดตามประเมินผลราชการร่วมกัน นอกจากนี้ ค.ต.ป. ยังได้กำหนดให้เครือข่ายคณะกรรมการตรวจสอบฯ ร่วมกันตรวจติดตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่กำหนด โดยประเมินทั้งผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานที่ผ่านมา การประเมิน

ประสิทธิภาพในการดำเนินงานปัจจุบัน และข้อเสนอเพื่อผลักดันความสำเร็จในอนาคต ทั้งนี้เพื่อประเมินความสำเร็จในการดำเนินงาน รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายของฝ่ายบริหาร และช่วยยกระดับศักยภาพการพัฒนาการดำเนินงานของส่วนราชการและจังหวัดให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป

เสริมสร้างธรรมาภิบาลต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน

การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นเรื่องสำคัญระดับนโยบายของรัฐบาล ทุกยุคสมัย รวมถึงรัฐบาลในปัจจุบัน เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ โดยวางแนวทาง ในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวหลาย แนวทาง แนวทางหนึ่ง คือ การสร้าง สังคมไทยให้มีความตระหนักถึงปัญหา การทุจริตคอร์รัปชัน มีจิตสำนึกและพร้อม ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการต่อต้าน การทุจริตและการโกงทุกรูปแบบ โดยเฉพาะ ประชาชนให้มีทัศนคติและค่านิยมรัก ความถูกต้อง

จากข้อมูลการจัดอันดับดัชนีคอร์รัปชัน ของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก Political and Economic Risk Consultancy (PERC) ในปี 2559 ที่ได้ ทำการสำรวจนักธุรกิจในห้องถื่นและ นักธุรกิจชาวต่างชาติในแต่ละประเทศ เพื่อให้คะแนนเกี่ยวกับระดับปัญหาการ ทุจริต พบว่าประเทศไทยได้ 38 คะแนน เป็นผลมาจากมุมมองของผู้ตอบ แบบสอบถามที่สะท้อนว่าการทุจริตยัง

มีอยู่อย่างแพร่หลาย และคนในประเทศ ยังมีทัศนคติต่อการให้สินบนว่าเป็นเรื่อง ปกติ ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้ดัชนี วัตภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index 2016) หรือ CPI ของประเทศเลื่อนลงจากอันดับที่ 76 ใน ปี 2558 ไปเป็นอันดับที่ 101 ในปี 2559²

² <https://thaipublica.org/2017/01/corruption-perceptions-index-2016-thailand/>

เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน และสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในสังคมไทยมากยิ่งขึ้นตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล สำนักงาน ก.พ.ร. ได้เสริมสร้างความตระหนักรู้ และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ผ่านกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง เพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริการประชาชนของภาครัฐตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ให้ความสำคัญกับการให้บริการของรัฐที่เปิดเผย โปร่งใส มีระยะเวลาและขั้นตอนที่ชัดเจนในการทำงาน โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย เยาวชน ข้าราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ประชาชนทั่วไป และสื่อมวลชนทุกแขนง

1. กลุ่มเยาวชน

การถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึกร่วมด้านทุจริตให้กับกลุ่มเยาวชน ซึ่งถือว่าเป็นต้นกล้าของประเทศ ในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม และพิษภัยที่เกิดจากการคอร์รัปชัน เพื่อให้เยาวชนยึดมั่นในความซื่อสัตย์ รักความถูกต้องและเป็นกำลังสำคัญในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ โดยจัดกิจกรรมในสถานศึกษาต่างๆ ทุกระดับทั้งประถมศึกษา มัธยมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษา อาทิ โรงเรียน

อัสสัมชัญแผนกประถม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม โรงเรียนปทุมวิไล สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เป็นต้น ภายใต้แนวคิด “รวมพลังหยุดยั้งคอร์รัปชัน” กระตุ้นให้เยาวชนเสนอแนวคิดเชิงประยุกต์ในการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. กลุ่มข้าราชการ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมเป็นสื่อกลางในการสร้างเครือข่ายระหว่างข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐและภาคเอกชนจากองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย หอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย ประกาศเจตนารมณ์แนวร่วมในการต่อต้านการทุจริต ภายใต้แนวคิด “ไม่ให้ ไม่รับ ไม่สนับสนุนคอร์รัปชัน” และ “ล้างมือให้สะอาด ชาติปราศจากคอร์รัปชัน”

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความพยายามของภาคส่วนต่างๆ ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมเพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน แต่

การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของคนในสังคมไทยเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ยังเป็นเรื่องที่ดำเนินการได้ยาก ซึ่งภาพลักษณ์ของภาคราชการถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สังคมไม่เชื่อมั่นต่อการดำเนินการเพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้น สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้จัดกิจกรรมให้ข้าราชการ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งถือเป็นผู้ที่สามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ระบบราชการได้ ให้รับรู้ และเข้าใจถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานที่ต้องยึดมั่นความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ในสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

ที่กำหนดให้การปฏิบัติงานของรัฐต้องมีการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนที่อธิบายถึงกระบวนการขั้นตอนระยะเวลา เอกสาร เงื่อนไขต่างๆ ในการติดต่อราชการให้ประชาชนได้รับรู้ และข้าราชการต้องปฏิบัติงานในการให้บริการประชาชนตามคู่มือเหล่านั้นด้วย

นอกจากนี้ ได้มีการจัดกิจกรรมค่าย “รวมพลังหยุดยั้งคอร์รัปชัน” สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่บรรจุใหม่หรือมีหน้าที่ในการให้บริการประชาชน เพื่อปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ดีในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีจิตบริการและให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

3. กลุ่มประชาชน

สำนักงาน ก.พ.ร. เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการจัดการกับปัญหาการทุจริตอย่างสร้างสรรค์ผ่านการประกวดภาพยนตร์สั้น ภายใต้แนวคิด “คุณคือพลัง หยุดยั้งคอร์รัปชัน” และการจัดประกวดเรื่องสั้นแอนิเมชัน (Animation) ในหัวข้อ “การต่อต้านการคอร์รัปชัน” และ “การบริการอย่างมีธรรมาภิบาล” เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสะท้อนภาพปัญหาการทุจริต ตลอดจนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการต่อต้านทุจริตและสร้างความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีธรรมาภิบาลไปสู่ประชาชน ผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์

4. กลุ่มสื่อมวลชน

สื่อมวลชนถือเป็นเครือข่ายความร่วมมือที่สำคัญและเข้มแข็งในการสนับสนุนการเผยแพร่ผลการดำเนินงานภาครัฐด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนด้วยความรวดเร็ว โปร่งใสตรวจสอบได้ และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจถึงกระบวนการคิดและการดำเนินงานของภาครัฐในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านการศึกษาเรียนรู้และเยี่ยมชมผลการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐร่วมกัน อาทิ “โครงการเครือข่ายชุมชนเข้มแข็งป่าชายเลนยั่งยืน

: กรณีตัวอย่างจังหวัดตราด” เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลนอย่างยั่งยืน ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นแบบด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Best Practices) ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. 2558 ประเภทรางวัลพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ในระดับดีเยี่ยม เป็นต้น

การเสริมสร้างความตระหนักรู้ และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ผ่านทางกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องนั้น มีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจจากการสำรวจกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศ พบว่าประชาชนมีความตระหนักรู้ และเข้าใจภาพรวมเกี่ยวกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาล

ต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน และการบริการที่โปร่งใสมีประสิทธิภาพตามเนื้อหาของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มข้าราชการรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน คือกลุ่มที่มีการรับรู้และความเข้าใจมากที่สุด ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับ

วัฒนธรรมการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ควบคู่ไปกับการสร้างนวัตกรรมบริการที่มีประสิทธิภาพและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง อันจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยให้ดีขึ้นในระดับสากล

